

- CONCEPT - 31 MAART 2023

ACCOUNTANTSVERSLAG 2022

GR WSD

BDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

het bestuur en de directie van
Gemeenschappelijke regeling WSD
Postbus 173
5280 AD BOXTEL

Tilburg, XX mei 2023

Kenmerk: xxx
Behandeld door: S.R. ter Heijden RA MSc

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de Gemeenschappelijke regeling WSD (hierna te noemen 'WSD') gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 23 november 2022, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2022. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

De jaarrekening van de WSD geeft een getrouw beeld en de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig weer.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de concerncontroller.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de WSD bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle, zeker aangezien (een groot deel van) de controle wederom op afstand heeft moeten plaatsvinden, wat het niet eenvoudiger maakt.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. D.O. Meeuwissen RA
Partner en extern accountant Gemeenschappelijke Regeling WSD

Ter informatie
De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA VOLGENDE PAGINA
INHOUDSOPGAVE DASHBOARD

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

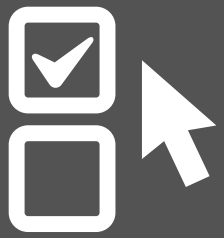

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

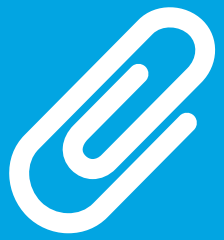

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- Onder voorbehoud van de volledige afwikkeling van ons controleproces voldoet de jaarrekening aan de daar aan te stellen eisen en zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 704.000 respectievelijk € 2.112.000
- Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.
- De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- De WNT is nageleefd.

ONZE BEVINDINGEN

- Er is voor € 88.000 aan onrechtmatigheden geconstateerd in de aanbestedingen. Deze onrechtmatigheden blijven onder de materialiteit.
- Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheden.
- In 2022 is Accountview vervangen door Isah Finance. De interne beheersing omtrent de administratie is op hoofdlijnen ongewijzigd.
- Er zijn naar aanleiding van onze interim-controle nog aandachtspunten ten aanzien van de interne beheersing. Binnen de primaire processen is sprake van minimaal noodzakelijke functiescheiding en van beheersmaatregelen, die echter niet zichtbaar worden vastgelegd. Buiten de overgang van Accountview naar Isah Finance zijn er geen wijzigingen geweest in de primaire processen en IT-omgeving ten opzichte van vorig jaar. Dit zijn bewuste keuzes die gemaakt zijn door de organisatie en onder andere het gevolg zijn van een kosten-nut afweging. Onze controle is daarmee gegevensgericht van aard.
- Voor de jaarrekening 2022 geldt de verplichting conform artikel 3.5 van Woo, dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekeningen houden met de bepalingen vanuit de Woo. WSD heeft deze openbaarheidsparagraaf opgenomen in het jaarverslag.

FINANCIËLE POSITIE EN RESULTAAT

- Het resultaat 2022 na mutatie reserves ligt € 1,9 miljoen hoger dan begroot. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn door de WSD toegelicht in de jaarrekening.
- De financiële kengetallen zijn nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar en zijn over het algemeen goed te noemen.

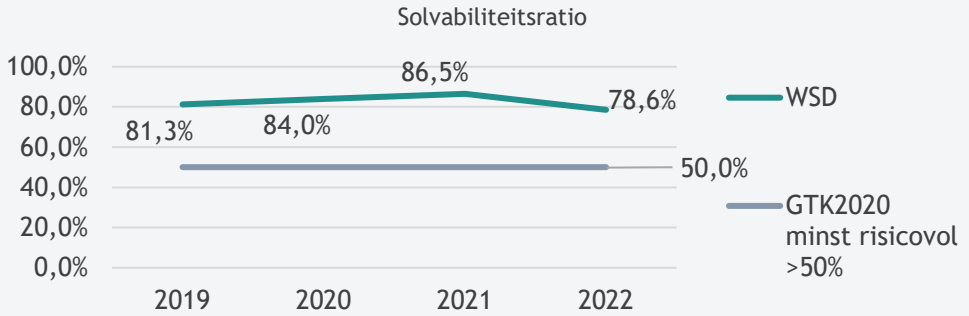

BELANGRIJKSTE AANDACHTSPUNTEN

- De NBA heeft in 2022 een notitie uitgebracht ‘Frauderisicobeheersing aanbevelingen voor bestuurders en toezichthouders’ waarin nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde komt.
- De rechtmatigheidsverantwoording wordt ingevoerd met ingang van 2023. De VNG heeft al modelverordeningen gepubliceerd en in de loop van 2023 komen nog diverse notities beschikbaar, waarmee WSD de rechtmatigheidsverantwoording verder vorm kan geven.
- Digitalisering bij overheidsorganisaties neemt steeds verder toe, waarbij investeren in de digitale transformatie van de organisatie en datagedreven werken ook steeds belangrijker wordt. Onze whitepaper Digitale bestuurskracht voor lokale overheden biedt handvatten voor verdere digitalisering en datagedreven werken.

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2.1 Getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening
2.2 Resultaat 2022
2.3 Digitale bestuurskracht

2.1 Getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening

De jaarrekening 2022 is getrouw

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.

Onder voorbehoud van de volledige afwikkeling van ons controleproces voldoet de jaarrekening aan de daar aan te stellen eisen en zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid.

Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Een goedkeurende verklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2022 in alle van materieel belang zijnde aspect en rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met relevante wet en regelgeving.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole hebben wij de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van een zogenaamde inkoopanalyse. Naar aanleiding van deze inkoopanalyse hebben wij onrechtmatigheden boven de rapporteringstolerantie geconstateerd. Deze onrechtmatigheid is als volgt opgebouwd”

ONDERDEEL	BEDRAG (€)
Onrechtmatige aanbestedingen 2022 (koffie c.a.)	88.000
Totaal	88.000

Gezien het totaalbedrag aan onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de EU aanbestedingsregels van € 88.000, geven wij een goedkeurende controleverklaring af ten aanzien van rechtmatigheid.

Wij hebben tijdens de controle geen controleverschillen geconstateerd ten aanzien van de getrouwheid.

De goedkeuringstolerantie bedraagt € 704.000 voor fouten en € 2.112.000 voor onzekerheden.

2.2 Resultaat 2022

Resultaat 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 1,9 miljoen

Het resultaat van WSD over het jaar 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 1,9 miljoen voordelig.
In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2022	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL
Saldo van baten en lasten	335N	40V	375N
Onttrekkingen reserves	5.925V	1.966V	3.959V
Dotatie aan reserves	2.672N	1.003N	1.669N
Resultaat	**2.918V**	**1.003V**	**1.915V**

Belangrijkste afwijkingen in het resultaat 2022

De belangrijkste afwijkingen van de begroting zijn door de WSD toegelicht in de jaarrekening.

Het resultaat 2022 wijkt ongeveer 2,9% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

Financiële kerngetallen

De financiële kengetallen van de WSD zijn nagenoeg gelijk aan 2021. De WSD heeft een weerstandscapaciteit van € 13,4 miljoen (2021: € 12,9 miljoen) en uit de risico-inventarisatie volgt dat het totale risico van WSD ultimo 2022 circa € 10,5 miljoen (2021: € 10,7 miljoen) bedraagt. De risico-inventarisatie is door het algemeen bestuur in juli 2021 vastgesteld. De belangrijkste risico's die de WSD heeft, hebben betrekking op omzetrisico's bij afnemers van de PMC's detachering, groenopdrachten en schoonmaak en op conjunctuurgevoeligheid van personeelskosten en verkoopprijzen.
Het weerstandsvermogen ligt in lijn met vorig jaar, bedraag 1,28 (2021: 1,21) en is volgens het GTK2020 als voldoende te kwalificeren.

De solvabiliteit (78,6%) en netto schuldquote (31,3% negatief) liggen in lijn met de ratio's 2021, waar deze respectievelijk 86,5% en 35,5% negatief bedroegen. Beide ratio's classificeren als minst risicovol.

2.3 Digitale bestuurskracht

Vanuit onze natuurlijk adviesrol willen wij als BDO komend jaar bij al onze overheidsklanten aandacht besteden aan het toenemende belang van digitalisering bij overheidsorganisaties. In ons dagelijks leven is de vergaande digitalisering niet meer weg te denken. We kunnen ons leven bijna niet meer voorstellen zonder telefoon, wifi en een volle accu. Zonder die middelen missen we informatie, kunnen we geen data meer checken, communiceren we minder makkelijk en kunnen we niet goed meer samenwerken. Omdat burgers en bedrijven steeds verder digitaliseren wordt ook bij overheden en gemeenten digitalisering steeds belangrijker. Grote maatschappelijke opgaven als klimaat, energietransitie, woningnood en verminderde koopkracht kunnen veel efficiënter en doelmatiger worden aangepakt met de inzet van digitale middelen. BDO is daarom van mening dat overheidsorganisaties serieus moeten investeren in de digitale transformatie van de organisatie en het datagedreven werken. Digitalisering is al lang niet meer een taak van de IT-afdeling alleen. Toch zien wij nog niet dat de primaire processen en afdelingen van overheidsorganisaties al thuis zijn in de wereld van digitalisering en datagedreven werken. En dat terwijl de maatschappelijke opgaven daar wel steeds nadrukkelijker om vragen. Wij hebben onze visie uitgewerkt in een Whitepaper (Download whitepaper Digitale bestuurskracht voor lokale overheden (bdo.nl)).

Uitgaande van de maatschappelijke opgaven zijn er 6 bouwstenen voor een volwassen digitale organisatie, namelijk:

1. Digitaal leiderschap en Governance;
2. Visie en strategie;
3. Organisatie, mensen en cultuur;
4. Processen en data;
5. ICT-randvoorwaarden;
6. Financiële randvoorwaarden

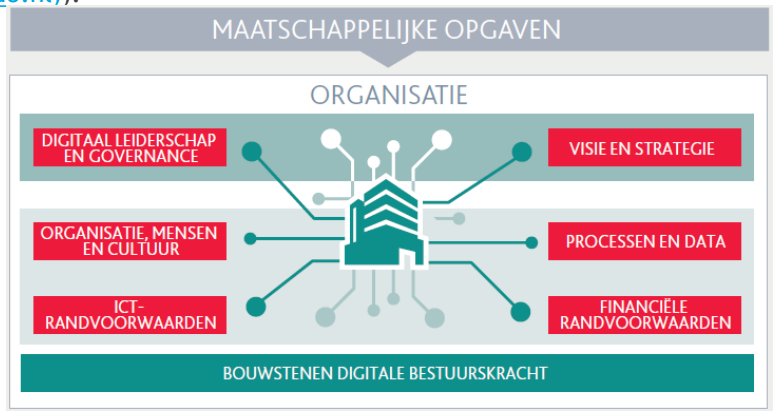

Voor elk van deze bouwstenen kan worden gemeten in hoeverre een organisatie volwassen is of daar naar toe kan groeien.

Wij stellen voor om komend controlejaar, als onderdeel van de reguliere controle, de volwassenheidsscan van Digitale Bestuurskracht bij uw organisatie uit te voeren. Deze volwassenheidsscan Digitale Bestuurskracht is gericht op het vermogen van uw organisatie om door middel van digitalisering zowel de reguliere taken als de grote maatschappelijke opgaven uit te kunnen voeren. Daarmee krijgt u inzicht in eventuele aandachtsgebieden om uw Digitale Bestuurskracht te optimaliseren.

3. Belangrijkste bevindingen

3.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
3.2 BBV en WNT
3.3 Begrotingsrechtmatigheid

3.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording (1/2)

Nog aandachtspunten in de interne beheersing. Onze controle vooral gegevensgericht.

Interne beheersing en onze aanpak voor 2022

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in bijlage B

Samenvattend hebben wij geconstateerd dat er bij uw gemeenschappelijke regeling, net als bij veel andere organisaties, nog aandachtspunten resteren in uw interne beheersing. Dit zijn bewuste keuzes die gemaakt zijn door de organisatie en onder andere het gevolg zijn van een kosten-nut afweging. Dit betekent niet dat uw gemeenschappelijke regeling niet in control is, maar wel dat het in control zijn voor ons niet toetsbaar blijkt uit controlesporen in de processen en systemen. Derhalve konden wij het afgelopen jaar voor onze controle (nog) niet steunen op uw interne beheersing en hebben wij de jaarrekening voornamelijk achteraf en gegevensgericht gecontroleerd (middels deelwaarnemingen, cijferbeoordelingen, steekproeven, etc.).

Frauderisicobeheersing

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie, de NBA, heeft in 2022 een notitie uitgebracht ‘Frauderisicobeheersing aanbevelingen voor bestuurders en toezichthouders'. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals de gemeenteraad of het algemeen bestuur, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico’s en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol.
Graag gaan wij met u in overleg over het vergroten van de actieve rol van het algemeen bestuur ten aanzien van frauderisicobeheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico’s (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico’s te mitigeren) nader te laten onderzoeken door uw controller, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoeker.

3.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording (2/2)

Invoering rechtmatigheids-verantwoording 2023

Update Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur met ingang van 2023

De rechtmatigheidsverantwoording wordt ingevoerd met ingang van 2023. Deze invoering heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Wij verwachten dat dit een aanzienlijke uitdaging is, maar ook een kans voor uw organisatie en interne beheersing. Met ingang van verslagjaar 2023 wordt de WSD zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording en moet het dagelijks bestuur een (onderbouwde) mededeling doen omtrent de naleving van de rechtmatigheid. De wetswijziging is niet alleen een technische verandering maar ook een cultuurverandering die effect heeft op de bedrijfsvoering van de organisatie.

Uit de kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV blijkt dat er een standaard model van de verklaring komt, de rechtmatigheid wordt beperkt tot drie rechtmatigheidsaspecten, het algemeen bestuur de tolerantiegrenzen kan bepalen (tot 3%) en bevindingen moeten worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij bevelen u aan om het grensbedrag gelijk te stellen aan de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole (1%) en de rapporteringstolerantie op 5% van de materialiteit conform de BADO. Eind 2022 heeft de VNG drie modelverantwoordingen gepubliceerd: financieel beleid, beheer en organisatie verordening (212), controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie verordening (213) en de onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur verordening (213a). Verdere notities, onder andere van Commissie BBV en sdo, volgen in 2023. De belangrijkste stappen ten behoeve van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zijn:

Belangrijkste stappen ten behoeve van de invoering

- Vaststellen van de verantwoordingsgrens en het normenkader;
- Herzien van de financiële verordening;
- Overeenstemming verkrijgen tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur over de inhoud van de paragraaf Bedrijfsvoering.

3.2 BBV en WNT

BBV wordt nageleefd

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat WSD de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds voor de jaarstukken 2022. Wij hebben vastgesteld dat WSD deze paragraaf opgenomen heeft in de jaarstukken 2022.

Voorziening voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In januari 2023 heeft de commissie BBV een uiting gedaan rondom het vraagstuk ‘vormen voorziening voor verlofsparen’
Voor het wettelijke verlof saldo per 31 december wordt geen voorziening getroffen. Doordat dit verlof binnen 2 jaar moet worden opgenomen zal dit saldo niet bovenmatig zijn en geen spaarsaldo betreffen. Hier is sprake van een verplichting van gelijke omvang.
Voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 van toepassing is moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. In de opbouwjaren zal naar verwachting vooral sprake zijn van toevoegingen en groei van de omvang van het spaarsaldo. Voor het bovenwettelijke verlof waarvan aangetoond kan worden dat dit een gelijke omvang kent en voor zover dat niet het karakter heeft van overmatige verlofsaldi of spaarsaldi mag geen voorziening worden opgenomen. Voor het bovenwettelijke verlof dat géén gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi moet een voorziening worden opgenomen. Bij de analyse van de bovenwettelijke verlof verplichting en of er sprake is van wel of geen gelijke omvang van deze verplichting is het belangrijk het risico van het omzetten naar spaarverlof te betrekken. In uw jaarrekening 2022 is geen voorziening spaarverlof of bovenwettelijk verlof opgenomen, omdat hier vooralsnog nagenoeg geen gebruik van wordt gemaakt.

WNT-verantwoording voldoet aan de vereisten

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.
Voor de WSD geldt dat de algemeen directeur als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2022 niet meer bedragen dan € 216.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.
Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 van de WSD niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2022 van de WSD voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

3.3 Begrotingsrechtmatigheid (1/2)

Overschrijding lasten
€ 4,3 miljoen

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft de WSD circa € 65,6 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 69,9 miljoen aan werkelijke lasten in 2022. Dit is in totaal een overschrijding van 4,3 miljoen (6,6%). Aan baten had de WSD een bedrag van € 65,5 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 69,6 miljoen aan werkelijke baten in 2022. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van 4 miljoen (6,2%). Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2021 is er per saldo circa € 3,3 miljoen aan de reserves onttrokken zodat het gerealiseerde resultaat € 3 miljoen positief bedraagt.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het dagelijks bestuur vast. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerde en gerapporteerd te worden aan het algemeen bestuur. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan het algemeen bestuur is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijdingen geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

3.3 Begrotingsrechtmatigheid (2/2)

Controle begrotingsrechtmatigheid

In onderstaande tabel zijn de lastenoverschrijdingen per onderdeel opgenomen en afgewogen in ons oordeel.
Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
1. **Grond-, hulpstoffen en uitbesteed werk** (totaal € 1.655.000)	Betreft extra kosten in verband met inhuur groen waar eveneens hogere opbrengsten tegenover staan en tellen niet mee in ons oordeel	✓	
2. **Overige kosten** (totaal € 792.000)	De overige kosten zijn hoger dan begroot en worden met name veroorzaakt door externe inzet project Lean, inrichting informatiemanagement en externe inhuur.	✓	
5. **Uitvoeringskosten begeleid werken** (totaal €117.000)	De uitvoeringskosten begeleid werken zijn hoger dan begroot en worden met name veroorzaakt door hoger aantal geplaatsten bij reguliere werkgevers dan begroot	✓	
6. **Incidentele lasten** (totaal € 2.109.000)	De overschrijding betreft met name dividenduitkeringen en kosten personeelsfeest die gedekt worden middels een onttrekking uit de reserve.	✓	

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de analyse begrotingsafwijkingen, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022.

Bijlagen

A Onze controle
B Uitkomsten interim-controle

A. Onze controle

A. Onze controle (1/4)

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de WSD, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 23 november 2022. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het bestuursverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 23 november 2022 met kenmerk 'StH/DMe/CWi/1060634/2105596'.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door het algemeen bestuur vastgestelde toleranties gehanteerd. Het algemeen bestuur heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 677.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 33.850 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording. Voor de WNT geldt een specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT-tolerantie eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden. Wij zijn onafhankelijk van de WSD zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 23 november 2022. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van de WSD. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- Memoriaalboekingen: management override of Controls (COS 240.31)
- IT: ongeautoriseerde handelingen in systemen

Strekking van de controleverklaring

Onder voorbehoud van de volledige afwikkeling van ons controleproces voldoet de jaarrekening aan de daar aan te stellen eisen en zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van de WSD zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de WSD als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het dagelijks bestuur ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

A. Onze controle (3/4)

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De jaarstukken 2022 van WSD bestaan uit:
- het jaarverslag 2022 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- de jaarrekening 2022 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting en taakvelden).

In het onderdeel 'programmaverantwoording' van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De grondslagen van de jaarrekening 2022 zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeenschappelijke regeling zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2022. In 2022 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het dagelijks bestuur en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de concerncontroller. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Met ingang van boekjaar 2022 zijn wij op grond van richtlijnen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) verplicht in de controleverklaring te rapporteren over fraude.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klantspecifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening.
Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar bijlage B. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

B. Uitkomsten interim-controle

B. Uitkomsten interim-controle

Tijdens onze interim-controle hebben wij aandacht besteed aan de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen interne beheersmaatregelen voor zover relevant geacht in het kader van de controle van de jaarrekening. Wij concluderen dat de interne beheersing van WSD, gezien omvang van de organisatie, van voldoende niveau is, maar zeker voor verbetering vatbaar is. Wij hebben begrepen dat de organisatie hierin bewuste keuzes heeft genomen en hierbij eveneens een kosten-nut afweging heeft gemaakt.

Bevindingen	Toelichting bevinding
Zichtbaarheid beheersmaatregelen in de processen	De processen bij GR WSD zijn klantgericht ingericht. Beheersmaatregelen worden niet zichtbaar vastgelegd, waardoor achteraf niet is vast te stellen of beheersmaatregelen zijn uitgevoerd en welke informatie is gehanteerd bij het uitvoeren van de beheersmaatregel.
Verbijzonderde interne controles	De verbijzonderde interne controles worden uitgevoerd door de lijnmedewerkers onder toezicht van de concerncontroller. Alle (lijn)medewerkers die IC-werkzaamheden uitvoeren doen dat op de processen waar ze zelf niet of slechts op beperkte onderdelen bij betrokken zijn. De organisatie heeft aangegeven geen (fulltime) VIC-functionaris te willen aanstellen of in te huren om de interne controles uit te voeren.
IT-beheersing wachtwoordbeleid	ISAH, Compass en Loket voldoen de wachtwoordeisen aan de BDO-norm en de BIO-norm.
IT-beheersing superusers	Binnen de gecontroleerde applicaties beschikken één of meerdere accounts van medewerkers uit de lijnorganisatie over superuser-rechten.
IT-beheersing normposities	Het proces omtrent indiensttreding en functiewijziging wordt niet gedocumenteerd vastgelegd en rechten worden toegekend op basis van autorisatiegroepen of individuele rechten waar geen normpositie aan ten grondslag ligt, hierdoor bestaat het risico op onjuiste toegekende rechten, autorisatiewildgroei en doorbroken functiescheiding. Dit geld voor alle gecontroleerde applicaties.

Afgelopen jaar hebben wij tevens gerapporteerd over de bevindingen ten aanzien van de IT-beheersing omtrent procedure wijzigingsbeheer en continuïteit. Vanuit onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening 2022 hebben wij geen indicaties dat er wijzigingen hebben plaatsgevonden met betrekking tot deze IT-beheersmaatregelen en deze beheersmaatregelen hebben wij bij de jaarrekeningcontrole 2022 niet opnieuw beoordeeld. Onze bevindingen (en aanbevelingen) uit ons accountantsverslag 2021 hieromtrent blijven onverminderd van toepassing.

Informatiebeveiliging bij WSD

Aansporingen algemeen bestuur bij Informatiebeveiliging

Ontwikkelingen rondom Informatiebeveiliging

In deze informatie gedreven samenleving verwerken overheidsorganisaties grote hoeveelheden digitale informatie. Dit biedt enorm veel voordelen en kansen. Tegelijk kan het voor uw organisatie ook de nodige risico's opleveren die kunnen leiden tot vervelende en impactvolle incidenten. Zicht en grip op de risico's rondom informatie vereisen zicht en grip op de informatie zelf en de toegang daartoe.

Recentelijk is het rekenkameronderzoek gepubliceerd rondom de hack bij gemeente Hof van Twente. Hieruit zijn een aantal aansporingen gekomen die door het algemeen bestuur of dagelijks bestuur kunnen worden opgepakt of voortgezet en wij ook hier bij WSD onder aandacht willen brengen.

1. Neem als algemeen bestuur het initiatief om met het dagelijks bestuur het gesprek aan te gaan over cultuur. Ga daarna als algemeen bestuur met de ambtelijke organisatie het gesprek aan over de gewenste cultuur, neem als algemeen bestuur het dagelijks bestuur mee en houdt als algemeen bestuur zelf de regie op dit proces. Neem daarbij als algemeen bestuur ook jezelf onder de loep. In hoeverre ben je als algemeen bestuur zelf in staat om dit onderwerp op de bestuurlijke agenda te houden?

2. Verzoek als algemeen bestuur het dagelijks bestuur om gezamenlijk één keer per jaar met een andere gemeente of SW-bedrijf (of meerdere) uit de regio in gesprek te gaan en laat je informeren over hoe zij de informatiebeveiliging hebben georganiseerd. Laat de andere gemeente of SW-bedrijf ook bij jou kijken, om ideeën en good practices uit te wisselen.

3. Verzoek als algemeen bestuur het dagelijks bestuur de mogelijkheden te onderzoeken om samen te werken op functies (FG en CISO) met buurgemeenten. En onderzoek de mogelijkheden om op systeembeheer samen te werken, bijvoorbeeld met een gemeente of SW-bedrijf die gastheer wil zijn of via een shared servicecentrum. Regel daarbij de governance adequaat in.

Wij adviseren u daarnaast om kennis te nemen van de overige aanbevelingen en te onderzoeken waar u op deze onderwerpen als gemeente staat.

Daarnaast benadrukken wij de noodzaak om ook de informatieveiligheid (en bredere IT-beheersing) van de applicaties, relevant voor de jaarrekeningcontrole, op orde te krijgen. Wij hebben namelijk geconstateerd dat uw organisatie de afgelopen jaren (vrijwel) geen progressie heeft geboekt in de IT-beheersmaatregelen. Een incident kan zowel van extern als intern komen. Daarom is een goede interne IT-beheersing eveneens van cruciaal belang.

bdo.nl